

njom u ribnjak »Jezero«. Kako je bila u ovom času jedina riba na ribnjacima i od velike važnosti smatrali smo potrebnim da joj damo ime. I tako je svečano dobila ime »Antonija«.

Nastavili smo lov nadajući se, da ćemo joj naći zgodna druga ali za prvo vreme nismo imali sreće. Osam dana smo lovili po potočima, mučili se i poderali mreže na granju i panjevima, ali bez uspjeha. Onda smo zvali u Saničane poznate ribare iz Doline na Savi, braću Jovana i Vasu Plotana, koji su naročito vješti u lovu na rijekama. I oni su imali u tako teškim prilikama veliku muku, ali posle osam dana rada su ipak izlovili još jednu maticu, srećom mužjaka, kome smo odmah dali ime »Vaskrsija«. I on je pušten u Jezero. Mladom paru, koji je inače bio po malo u godinama, željeli smo svu bračnu sreću. Kasnije, posle vremena mrijesta ulovili smo još šest komada matica u pritokama Save blizu Barđače.

Ribnjak Jezero je dosta prostran za jedan par matica i tako nismo mogli opaziti kako se maticice mrijeste.

Ali u toku mjeseca juna vidio se već lijep broj mlada, kao dokaz da je mrijestjenje izvršeno. Ovaj mlad je dobro napredovao iako nije dobio umjetne hrane. Kad je izvršen lov bilo je 41.000 komada jednogodišnjih šarana sa ukupnom težinom od 7400 kg. Prosječna težina komada bila je 18 dkg a bilo je dosta komada od 35 dkg.

Bili smo vrlo ponosni na naše maticice, Antoniju i Vaskrsiju, kojim smo prilikom lova čestitali na revnom radu u korist naše zajednice.

Mlad smo rasedivali u druge ribnjake koji su u toku prošle godine bili osposobljeni.

U 1949. godini ima u Saničanima 140 ha pod vodom. Pored starih matica iz okoline ribnjaka dobili smo oko 100 komada matica iz Končanice, koji su se dobro izmrijestili. Iako i ove godine još nismo imali umjetne hrane za ribu, donosi ova jesen već izvjesnu proizvodnju konzumne ribe i nekoliko stotina hiljada komada jednogodišnjeg šarana, s kojim će se nasaditi svi ribnjaci koji su u toku ove godine osposobljeni.

O uzgoju nutrie na umjetnim ribnjacima

Na umjetnim ribnjacima u NR Hrvatskoj uvedeni su dosada paralelni uzgoji svinja i pekinških pataka, kao sporedna grana djelatnosti. Ti paralelni uzgoji pokazali su se kao vrlo korisni i rentabilni.

Da bi se te mogućnosti paralelnih uzgoja što više iskoristile izvršiti će se još u toku ove godine pokusi sa uzgojem nutrie. Nutria je jedan glodavac sa vrlo skupocjenim krznom, a hrani se isključivo biljnom hranom — sašom, kojega na pojedinim ribnjacima imade u izobilju. Evo nekoliko zooloških podataka o njoj:

Nutria (dabar močvarni, *Myocastor coypus* Mo., *Myopotamus coypus*, *Myopotamus bonanensis comers*, *Hydromys coypus* Geoff.) jeste jedan južno-američki glodavac. Pod imenom »Nutria« razumijevaju južno-američki Španjolci i glodavca i njegovo krzno. Taj naziv preuzet je kasnije po trgovcima i uzgajivačima.

Pojas rasprostranjenosti nutrie proteže se od Patagonije i Ognjene Zemlje preko Argentine do Brazila. Nađena je i na 20. stupnju južne širine (Kriger) — dakle vrlo blizu ekvatora u Gran Chaco i na gornjem toku Rio Paragway.

Raznoliki klimatski uslovi uzrokovali su i veliku raznolikost u vrstama, koja se očituje u boji, dlaci, veličini i t. d.

Glavom je slična vidri ili dabru, a tijelom vrstama štakora (zamorac — ali i maloj činčili). Zbog toga je njeno zoološko uvrštenje još i sada sporno, no sigurno je, da se ne može svrstati u red štakora.

Duljina dozrele nutrie iznosi do 1 m, a od toga sam rep doseže 40 cm. Pri tome je mužjak znatno veći od ženke. Na tlu se kreće sa svinutim hrptom, te izgleda kraća, a protegne se samo kod plivanja.

Glava joj je snažna i široka, nasadena na kratkom vratu, njuška tupa, njuh slab, na gornjoj usni nalaze se četinjasti brci. Oči su joj srednje veličine, okrugle, malo izbočene. Zjenice se djelovanjem svijetla suzuju do male pukotine, što je dokaz da je noćna zvjerka. Vid joj je slabo razvijen. Uške su male zaokružene, gube se u dlakama. Sluh ima vanredan. Imade

četiri izbočena, jaka zuba glodavca, narančaste boje, nepokrivena usnama (dva gornja i dva donja). Ostali zubi odijeljeni su od glodavaca cjevkastim, crveno obojenim i bijelim dlačicama na mesnatoj podlozi, koja je kao nastavak usana i koja, suzujući se prema unutra, stvara mali otvor, koji se može potpuno zatvoriti. To joj omogućava glodanje i pod vodom.

Prsti prednjih nogu vrlo su osjetljivi, dok su prsti stražnjih nogu spojeni plivajućom opnom. Stražnje noge su mnogo duže od prednjih. Rep dug, obrašten rijetkom dlakom, skoro gol, ponešto ljuskav. Zbog nježnog kostura, hod joj je vrlo puzajući i kolebav.

Pokrovna dlaka je različita — manje ili više rđava, smeđa, čak skoro i crne boje. Na hrptu je boja tamnija nego na bokovima.

Obitavalište nutrie su tihe i plitke vode sa mnogo rastlinja, te jezera i močvare: gorske vode ne obiluju nutriom. Toplina vode ne igra nikakve uloge, jer ih ima i na vodama, koje se svake godine smrzavaju. Kemijski sastav vode ih također ne smeta (slana, salitrom zasićena voda).

Gnijezdo gradi na preplavljenim otočićima, isprepletenim biljem, podastrho sašom. U gustom šašu često se nađu proglodani hodnici i tuneli do gnijezda. Rjeđe na vodama nestalne visine, ispletu na razini vode temelj gnijezda, a nad njime krov u visini od oko 30 cm, kad voda raste na krovu staroga gnijezda izgradi novo i tako nastaju gnijezda na više spratova, dok je životinja nastanjena uvijek u onome koje je na razini vode.

Mušjak živi sa više ženki, te sa mladuncima čini jednu koloniju (kad živi na slobodi).

Parenje kod nutria nije vezano na godišnje doba. Nutria je izraziti biljožder, kako je već ranije spomenuto. Hrani se raznim travama, u glavnom sašom i drugim vodenim biljem i njegovim korijenjem.

Odličan je plivač, no slab ronilac.

Krzno je dosta skupocjeno. Cijeni se samo podloga, dok se pokrovna dlaka odstranjuje na razne načine. Šišanjem krzna izjednači se visina dlačica pod-



Nutria — poznata po svom skupocjenom krznu

loge. Dlaka treba da je što gušća, mekana kao svila, a osobito se cijeni, ako pokazuje naravni sjaj svile. Boja se traži što tamnija, modrosiva, prevučena sa daškom ljubičaste boje. Nepoželjan je smeđi ili smeđe-crveni dašak, jer on snizuje vrijednost krzna. Najgušće i najvrijednije krzno je ono sa trbuha. U zadnje vrijeme se uzgaja dosta nutria sa crnom podlogom, a ima pokušaja i za uzgoj sa čisto bijelom. Mužjak ima i do 30% gušće zrno od ženke.

Glavna direkcija za slatkovodno ribarstvo NR. Hrvatske nabavila je za pokus dva para nutria, koje su već stigle u zemlju. Ukoliko pokusi uspiju, biti će to jedan nov doprinos našoj socijalističkoj privredi i novo vrelo narodnog prihoda.

Z. Livojević

Literatura: Dr. et Mr. Milan Sekera: Čovjek i nutria u prevodu H. Polaka.

Da ubuduće ne propadne ni dečagram ribe

Ribarske proizvađačke zadruge zadužene su planskim ulovom, t. j. ulovom stanovite količine ribe. Kad članova zadrugara, koji rade na izvršavanju obaveza, na ispunjavanju planskih zadataka, morao bi da vodi računa o svakoj deki ribe, da ne propadne, već da planski stigne na tržište.

Prema dosadašnjem opažanju mnogo ribe propada površnim i neodgovornim rukovanjem ribom bilo po rukovodstvu zadrugara ili članova pojedinaca, koji rađeći na vodi ne vode računa o zaduženju, o obavezi, koju su svojim pozivom ribara preuzeli na sebe. Pojedinač svojim osjećajem odgovornosti spram zajednice morao bi i te kako imati u vidu svoj poziv, da zatadak ispuni do maksimuma.

U čemu je površnost, neodgovornost, kada ribar radi na vodi? Eto u tome što loveći ribu u ljetnim mjesecima mnoga se uginula riba ili baca u vodu ili se prodaje na crno u selo. Izgovor »vrijeme toplo«, »uginula«, »nijasam je mogao dovesti prikladnu za ishranu do sabirnice«. Da se ubuduće to ne bi događalo, rukovodstva ribarskih zadruga treba da svoje ribare zadrugare upute u sačuvanju ili u udešavanju uginule

ribe za prehranu. Iskustva su pokazala, da je to uz malo dobre volje lako moguće i da je to naša obaveza gospodarenja na vodi. Samo na taj način moći ćemo kontrolirati što nam naš revir, odjeljak može da daje, jer ćemo to tim ispravnim podacima moći konstatirati.

Ako se koristimo ranijim iskustvom konzerviranja riba i ako sve što ulovimo, osposobimo za ispunjenje zadataka, naš trud na vodi bit će vidnije nagrađen, a mi ćemo kao građani socijalističkog društva samo tako potpunoma odgovarati našoj zadaći. Zato bi zadruge morale omogućiti svojim članovima ribarima, da na vodi imaju uvijek izvjesnu količinu soli, malu kucu već prema tome kojim alatom vade na vodi, tako da na licu mjesta uginulu ribu za vrućih dana udeše soljenjem za ishranu.

Upute za sačuvanje nekvarljivosti uginulih riba prema iskustvima koje je iznio M. Ristić u »Ribarstvu« stručnom listu za unapređenje ribarstva svih grana slatkovodnog ribarstva 1938. morali bi primijeniti prema raznim načinima, a jedan od najprimativnijih načina je konzerviranje riba: sušenje riba na suncu.

Količina soli za sušenje na suncu potrebna je u od-